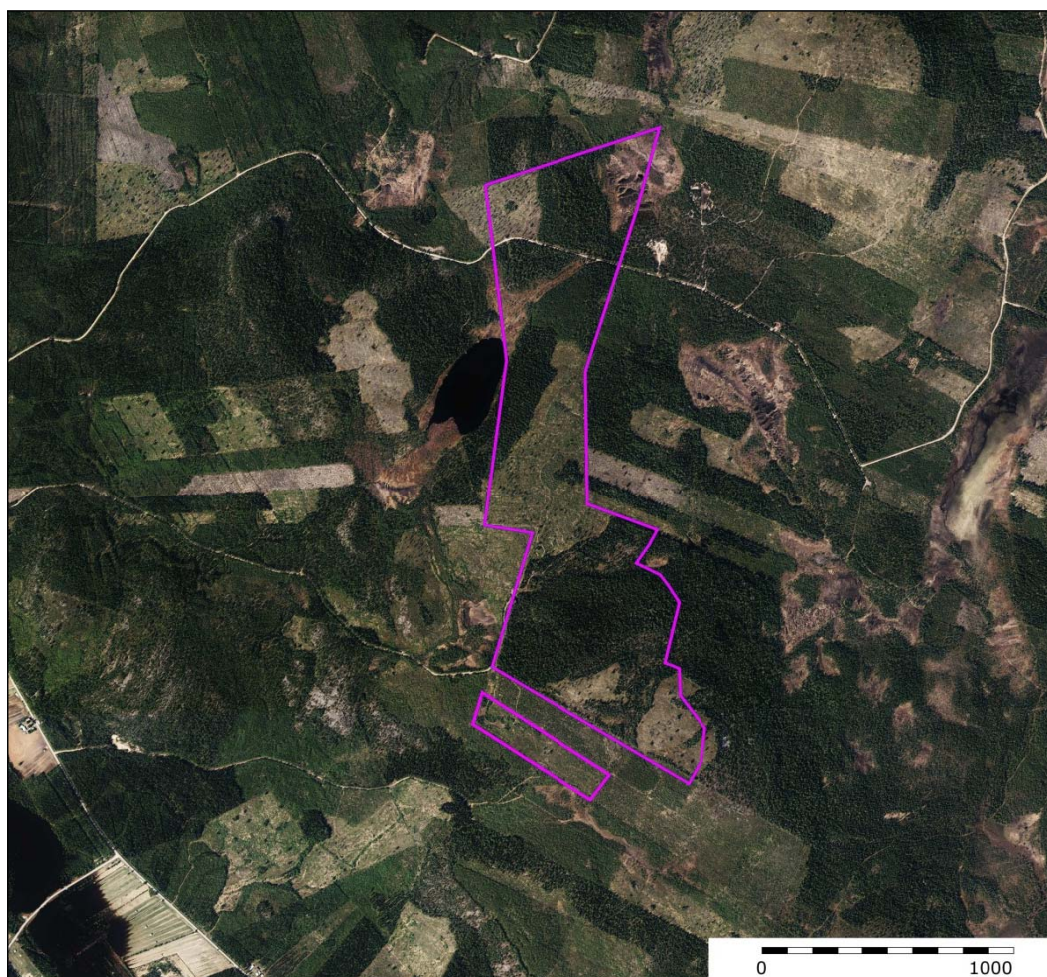

PELLON KUNTA

**OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
4.6.2014**

**AHKIOVAARAN TUULIVOIMAPUISTON
OSAYLEISKAAVA**

Tuulivoimaosayleiskaavan vireilletulon yhteydessä laaditaan MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitellään kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät. Suunnitelmassa kerrotaan myös kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu. Lisäksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvataan kaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutusten arvioinnit. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnitteluprosessin kuluessa.

OSAYLEISKAAVAN SISÄLTÖ

wpd Finland Oy suunnittelee Ahkiovaaran alueelle enintään 5 tuulivoimalasta muodostuvaa tuulivoimapuistoa. Palovaaran–Ahkiovaaran alustava hankekoke on yhteensä enintään 21–26 voimalaa.

Tuulipuisto liitetään suunnittelualueen länsipuolella sijaitsevaan Tornionlaakson Sähkö Oy:n omistamaan 110 kV voimajohtoon. Voimajohtoon viereen rakennetaan uusi 110 kV sähköasema. Sähkönsiirrolle tarkastellaan YVA-menettelyn yhteydessä kolmea reittivaihtoehtoa.

Tuulivoimaloiden sijoitus suunnittelu tehdään osana hankesuunnittelua osayleiskaavoituksen alkuvaiheessa. Tuulivoimalaitosten sijaintiin vaikuttavat luonnonolosuhteet, melu- ja varjostusanalyysit sekä voimalaitosvalmistajasta riippuvat voimaloiden väliset minimietäisyydet optimaalisen tuotannon varmistamiseksi. Alueella suoritetaan tuulimittaukset, joiden tuloksien avulla voidaan varmistua tuulivoimalaitosten tarkoituksenmukaisesta sijoittelusta.

SUUNNITTELUN TAVOITTEET

wpd Finland Oy on tehnyt osayleiskaavan laadinnasta aloitteen Pellon kunnalle, jonka kunnanvaltuusto on kokouksessaan 9.12.2013 hyväksynyt ja päättänyt osayleiskaavan käynnistämisestä. Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa suunnitellun tuulivoimapuiston rakentaminen. Tuulivoimapuisto muodostuu tuulivoimaloiden lisäksi niistä yhdistävistä rakennus- ja huoltoteistä.

Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena MRL:n 77a §:n mukaisesti. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen hyväksyy Pellon kunnanvaltuusto.

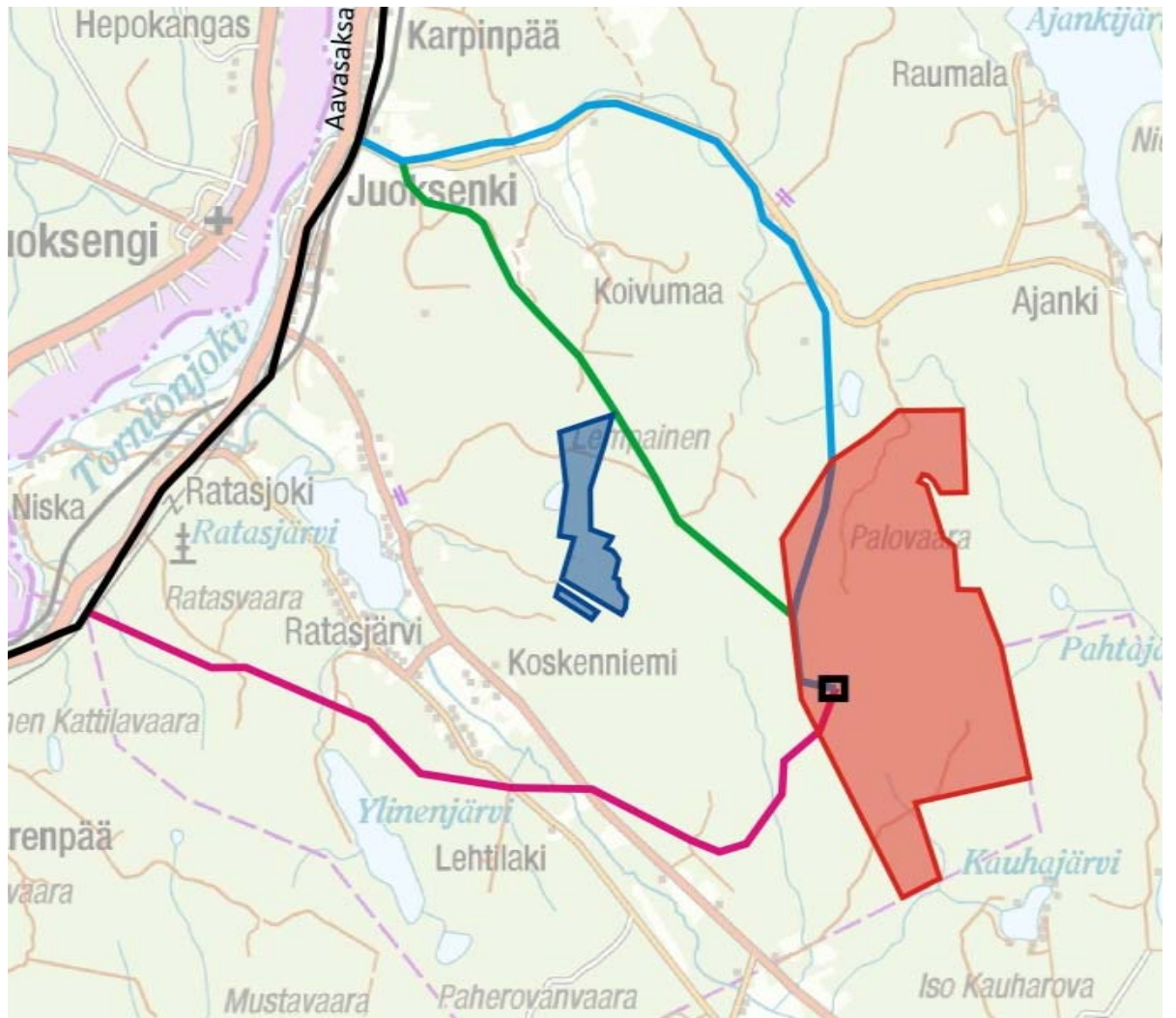
Tuulipuiston tavoitteena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Tuulivoiman osalta tavoitteena on nostaa tuulivoiman asennettu kokonaisteho Suomessa 2 500 MW:iin vuoteen 2020 mennessä.

Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

SUUNNITTELUALUEEN SIJAINTI

Ahkiovaaran tuulivoimapuiston suunnittelualue sijaitsee noin 25 kilometriä Pellon kunnan keskustajamasta etelään. Suunnittelualueen etäisyys Ylitornion keskustajamasta on noin 23 km koilliseen. Suunnittelualueelle päästään metsäteitä pitkin, jotka lähtevät Ratasjärventieltä hankealueen lounaispuolelta.

Ahkiovaaran hankealueen läheisyyteen on suunnitteilla Palovaaran (maksimissaan 21 voimalaa) tuulivoimapuisto, jonka yleiskaavoitus on käynnissä yhtä aikaa Ahkiovaaran osayleiskaavoituksen kanssa.

Kuva 1. Ahkiovaaran tuulivoimapuiston alustava osayleiskaava-alue on esitetty sinisellä ja viereinen Palovaara punaisella. Myös alustavat sähkönsiirtoreittivaihtoehdot on esitetty kartalla.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILA

Ahkiovaaran tuulivoimapuiston suunnittelualue on pääosin metsätalouskäytössä. Suunnittelualueen pohjois- ja eteläreunoilla on olemassa oleva metsäautotieverkosto.

Suunnittelualue sijaitsee noin 180–260 metriä merenpinnan yläpuolella. Alueella esiintyy jyrkkiä korkeussuhteiden vaihteluja. Suunnittelualueella on runsaasti louhikkoisia ja kallioisia vaaranrinteitä sekä pienimuotoisia pääosin ojitettuja suoalueita. Luoteisosaltaan hankealue rajautuu Ahkiojärveen, jonka pinta-ala on noin 7 ha. Ahkiovaaran lakialueet ja eteläreuna on laajalti hakattu.

Ahkiovaaran hankealueen pohjoisosassa sijaitsee Ahkiovaaran kaula niminen kiinteä muinaisjäänös. Ahkiovaaran kaula on kookkaista kivistä ladottu soikea tulisija jängän reunassa. Muinaisjäänös sijaitsee Ahkiovaaran pohjoispäässä metsätien eteläpuolella noin 15 metriä länteen vaaraan johtavasta polusta. Ahkiovaaran suunnittelualueella ei sijaitse muita tunnettuja muinaismuisto- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita. Ratasjärven kylän RKY-alue sijaitsee noin 1,7 kilometriä suunnittelualueesta länteen. Jyppyrä 2:n muinaisjäänöskohde sijaitsee hankealueesta noin 1,5 kilometriä länteen ja Rovon noin 2 kilometriä hankealueesta länteen.

Ahkiovaaran suunnittelualue sijaitsee kokonaan Tornionjoen ja Muonionjoen vesistön Natura-alueella (FI1301912, SCI), jonka pinta-ala on noin 6450 km². Ahkiovaaran hankealue rajautuu itä-kaakkoisreunastaan Maansaaren luonnonsuojelualueeseen (YSA203756). Noin 700 metriä

hankealueen lounais- ja eteläpuolella sijaitsee Huuhkajavaaran–Kuusivaaran aarniometsän (YSA207183) luonnonsuojelualue.

Suunnittelualan pinta-ala on noin 1,5 km². Ahkiovaaran suunnittelualan maanomistus on yksityisten ja paikallisen yhteismetsän hallinnassa. wpd Finland Oy on hankkinut kyseisiin kiinteistöihin hallintaoikeudet pitkäaikaisten vuokrasopimusten nojalla.

VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää myös tuulivoimapuistojen osayleiskaavoituksessa.

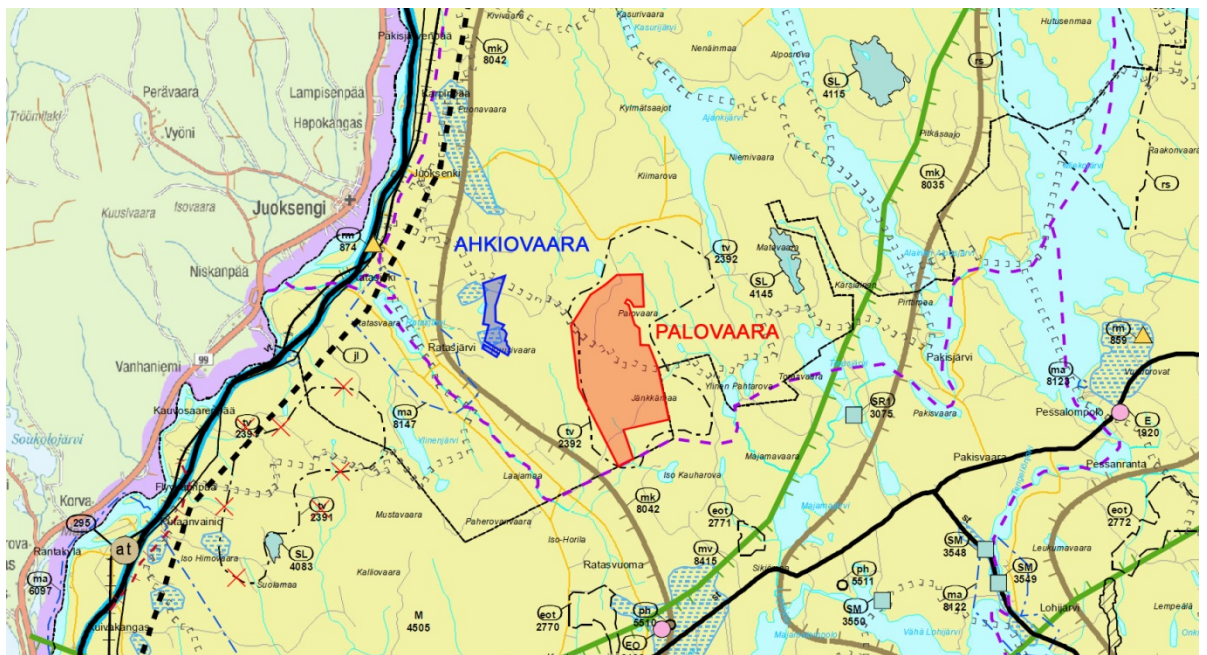
LÄNSI-LAPIN MAAKUNTAKAAVA

Suunnittelualueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) mukainen Länsi-Lapin maakuntakaava, joka on hyväksytty Lapin liiton valtuustossa 26.11.2012 ja vahvistettu Ympäristöministeriössä 19.2.2014. Länsi-Lapin maakuntakaavassa Ahkiovaaran suunnittelualuetta ei ole osoitettu tuulivoiman hyödyntämiseen hyvin soveltuvaksi alueeksi (tv).

Maakuntakaava määräysten mukaan tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin ja niin lähelle toisiaan kuin se energiatuotannon taloudellisuus huomioiden on mahdollista. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaloita ja muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset. Tuulivoimaloiden vaikutukset ilmalvontatutkiin ja puolustusvoimien radioyhteyksiin on selvitettävä kaavoituksessa sekä pyydyttävä Puolustusvoimien lausunto asiasta.

Maakuntakaavassa Ahkiovaaran hankealue on osoitettu kokonaisuudessaan maa- ja metsätalous-valtaiseksi alueeksi.

Osa Ahkiovaaran alueesta on merkitty maakuntakaavassa tärkeäksi tai vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi. Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu ja määrä eivät niiden vaikutuksesta heikkene.

Kuva 2. Ote Länsi-Lapin maakuntakaavasta. Ahkiovaaran suunnittelualan sijainti on osoitettu sinisellä. Punaisella on osoitettu viereinen Palovaaran suunnittelualue.

Ahkiovaaran hankealue sijaitsee kokonaisuudessaan maakuntakaavaan merkityllä poronhoitoalueella. Hankealueen etelä- ja itäpuolitse kulkee myös maakuntakaavaan merkitty paliskunnan raja / esteita. Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Länsi-Lapin maakuntakaavaan on merkitty suunniteltu moottorikelkkailureitti Ratasjärveltä Törmäsjärvelle. Reitti kulkee Ahkiovaaran suunnittelualueen pohjoisreunan kautta. Maakuntakaavassa moottorikelkkailureitiksi on osoitettu olemassa olevia ja suunniteltuja moottorikelkkailun ylikunnallisia ja maakunnallisia pääreittejä.

Maakuntakaavaan on merkitty kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi (ma) suunnittelualueen länsipuolella noin 1,7 kilometrin etäisyydellä hankealueesta Ratasjärven kylän valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

Suunnittelualueen itäpuolelle on maakuntakaavaan merkitty rakennussuojelukohteeksi Ainolan erämaahuvila (SR1 3075). Hankealueen eteläpuolella huomattavasti etäämmällä on Kristineströmin sahan päärakennus, johon Ainolan erämaahuvilakin sahaustoiminnan kautta liittyy. Merkinnällä osoitetaan kirkkolailla tai rakennusperinnön suojelemisesta annetulla lailla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita. Suojelumääräys: *"Suojelukohteen kulttuurihistoriallisten arvojen heikentäminen on kielletty. Uudis- ja lisärakentaminen tulee sovittaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön."*

Suunnittelualueen itä-koillispuolelle sijoittuva Hyrsyvuoman Natura-alue on osoitettu maakuntakaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL 4145). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita.

YLEIS- JA ASEMAKAAVAT

Ahkiovaaran tuulivoimapuiston alueella ei ole voimassa olevia yleis- tai asemakaavoja. Ahkiovaaran länsipuolella hankealueen välittömässä läheisyydessä on voimassa Torniojokivarren yleiskaava, joka käsittää koko jokivarren Pellon kunnan alueella.

SELVITYKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaikutusten arviointi on osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Merkittävien tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutukset arvioidaan YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenetelyssä. Palovaaran–Ahkiovaaran tuulivoimapuistojen yhteenlaskettu voimalamäärä ylittää YVA-kynnyksen, jolloin alueelle laaditaan YVA-menettely, jonka yhteydessä tehdään seuraavat selvitykset:

- Luontoselvitykset
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys
- Melu- ja varjostusselvitykset (WindPro -ohjelman mallinnoisin)
- Arkeologinen inventointi

Lisäksi selvitetään mm. osayleiskaavan vaikutukset asumisen olosuhteisiin, metsätalouteen, marjastukseen ja metsästykseen, elinkeinoihin ja talouteen sekä sosiaaliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnissa selvitetään myös kansalaisten ja muiden osallisten näkemykset.

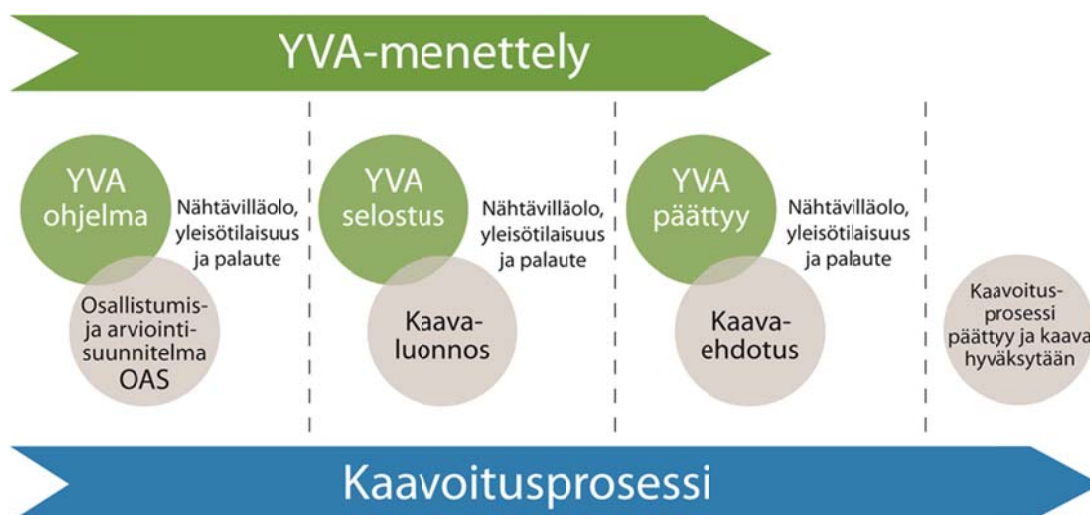
Selvitettävät vaikutukset määritellään tarkemmin ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) yhteydessä. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomautuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua.

KAAVOITUKSEN YHTENSOVITTAMINEN YVA-MENETTELYN KANSSA

YVA-lain 5 §:n mukaan "yhteisviranomaisen, kaavaa laativan kunnan tai maakunnan liiton ja hankkeesta vastaavan on oltava riittävässä yhteistyössä hankkeen arviointimenettelyn ja kaavoituksen yhteensovittamiseksi".

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on tärkeä osa osayleiskaavan laadintaa. Ympäristövaikutusten arviointia varten tehdyissä selvityksissä on huomioitu osayleiskaavoituksessa tarvittavat selvitystarpeet, jolloin osayleiskaava voidaan laatia YVA menettelyn selvitysaineiston pohjalta.

Kuva 3. YVA-menettelyn suhde maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen kaavaprosessiin.

OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

OSALLISET

Osallisia ovat

- kiinteistönomistajat
- ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:
 - o kaavan vaikutusalueen asukkaat, yritykset ja elinkeinonharjoittajat, virkistysalueiden käyttäjät, kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat
- viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - o kunnan hallintokunnat ja lautakunnat
 - o naapurikunnat (Ylitornio)
 - o Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY), Lapin liitto, Lapin pelastuslaitos, Lapin aluehallintoviraston (AVI), Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Museovirasto, Rovaniemen kaupungin ympäristövalvonta (hoitaa myös Pellon kunnan ympäristötointa) ja Puolustusvoimat
- yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - o asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukas yhdistykset sekä kylätoimikunnat
 - o tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt, kuten luonnonsuojeluyhdistykset ja yrityksiä edustavat yhteisöt; Pellon riistanhoitoyhdistys, Napapiirin Erä ry ja Rataskjärven Maa- ja Kotitalousseura ry
 - o elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt; Paliskuntain yhdistys, Orajärven paliskunta ja Lohijärven paliskunta
 - o muut paikallisella tai alueellisella tasolla toimivat yhteisöt kuten tienhoitokunnat ja vesiensuojeluyhdistykset; Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio
 - o erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset; Tornionlaakson Sähkö Oy, Fingrid Oyj, Finavia Oyj ja lähialueen vesiosuuskunnat

OSALLISTUMINEN

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §). Osallisilla on myös mahdollisuus esittää neuvottelun käymistä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista (MRL 64 §).

OSAYLEISKAAVOITUS

Kuva 4. Yleiskaavoituksen vaiheet sekä osallistumismahdollisuudet.

RAJAT YLITTÄVÄT VAIKUTUKSET JA KANSAINVÄLINEN KUULEMINEN

Ahkiovaaran osayleiskaava-alue sijaitsee lähimmillään noin 4,5 kilometrin etäisyydellä Torniojoesta ja Ruotsin rajasta. Kaavan toteuttamisella saattaa olla rajat ylittäviä vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus (MRL 199 § ja MRA 99 §) sisältävät säännökset valtakunnan rajan ylittävien vaikutusten huomioon ottamisesta, jotka perustuvat Euroopan talouskomission yleissopimukseen, nk. Espoon sopimukseen.

Ruotsin valtiolle annetaan mahdollisuuden lausua kaavasta valmisteluvaiheessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma käännetään ruotsiksi ja toimitetaan yhteysviranomaisena toimivalle Lapin ELY-keskukselle. ELY-keskus toimittaa käännöksen ympäristöministeriölle ja ympäristöministeriö edelleen Ruotsin valtiolle. Mahdollisesti Ruotsista tulevat lausunnot käydään läpi osana kaavaprosessia.

SUUNNITTELU- JA PÄÄTÖKSENTEKOVAIHEET JA AIKATAULU**KAAVOITUKSEN VIREILLETULO (TAMMIKU 2014 – HUHTIKUU 2014)**

Osayleiskaavan vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolosta ilmoitetaan Meän Tornionlaakso -lehdessä sekä Pellon kunnan ilmoitustaululla ja kunnan internet -sivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavoitusprosessin aikana.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville, jolloin osallisilla ja kunnan asukkailla on mahdollisuus esittää mielipiteensä siinä esitetyistä osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osayleiskaavasta järjestetään ensimmäinen viranomaisneuvottelu.

OSAYLEISKAAVAN LUONNOSVAIHE (LOKAKUU 2014 – TAMMIKU 2015)

Osayleiskaavan luonnosaineisto asetetaan nähtäville mielipiteiden esittämistä varten. Pellon kunnanhallitus päättää luonnoksen asettamisesta nähtäville 30 päivän ajaksi. Nähtäville asettamisesta tiedotetaan julkisesti ja nähtävillä olon yhteydessä järjestetään tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää mielipiteensä nähtävillä oloaikana kaavaluonnoksesta kirjallisesti tai suullisesti. Kaavaluonnos on tavoiteaikataulun mukaan nähtävillä helmikuussa 2015. Luonnoksesta pyydetään myös lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi.

OSAYLEISKAAVAN EHDOTUSVAIHE (HUHTIKUU 2015 – KESÄKUUKU 2015)

Osayleiskaavaehdotus valmistuu alustavan aikataulun mukaan kesäkuussa 2015. Pellon kunnan hallitus päättää sen nähtävillä asettamisesta 30 päivän ajaksi.

Osayleiskaavan nähtävillä olosta ilmoitetaan julkisesti. Kunnan asukkailla ja osallisilla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Ehdotusvaiheessa ulkopaikkakuntalaisille kaava-alueen maanomistajille tiedotetaan postitse kunnassa tiedossa olevien osoitteiden mukaisesti. Muistutus on toimitettava kirjallisena Pellon kunnanhallitukselle ennen nähtävillä olon päättymistä.

Osayleiskaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Osayleiskaavasta järjestetään ehdotusvaiheessa toinen viranomaisneuvottelu.

OSAYLEISKAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE (ELOKUUKU 2015 – MARRASKUUKU 2015)

Kaavaehdotuksesta annettuihin muistutuksiin ja lausuntoihin annetaan perustellut vastineet. Pellon kunnanvaltuusto hyväksyy osayleiskaavan. Osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä ilmoitetaan kuulutuksella.

YHTEYSTIEDOT

Osayleiskaavan valmistelusta saa lisätietoja internet-sivuilta www.pello.fi sekä seuraavilta henkilöiltä:

Pellon kunta

Kunnantie 4, 95700 PELLO

Esa Kassinen

Rakennustarkastaja, osastopäällikkö
puh. 0400 358 584
esa.kassinen@pello.fi

FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy

Hallituskatu 13 - 17 D, 90100 OULU

Janne Tolppanen

Maankäytön suunnittelija
arkkitehti
puh. 044 278 7307
janne.tolppanen@fcg.fi

Kai Tolonen

Oulun aluepäällikkö
arkkitehti SAFA, LuK
puh. 044 771 8419
kai.tolonen@fcg.fi

Tuulivoimapuistohankkeesta lisätietoja saa hankkeesta vastaavalta wpd Finland Oy:ltä:

wpd Finland Oy

Keilaranta 13, 02150 ESPOO

Riikka Arffman

puh. 040 961 6611
r.arffman@wpd.fi